

Welkom in Venetië

AANKOMST IN VENETIË	3
WAT U NIET MAG MISSEN	4
HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN	6
VENETIË IN 3 DAGEN	8

De klokkentoren op
het San Marcoplein

© J. Antonio Alonso / age fotostock

AANKOMST IN VENETIË

Met het vliegtuig

VANAF DE LUCHTHAVEN MARCO POLO

De luchthaven ligt in Tessera, op een tiental km ten noorden van de stad. www.veniceairport.it. Kaartjes voor de bus of de boot zijn te koop aan de balie van ACTV (www.actv.it).

ACTV lijn nr. 5 – Deze lijn brengt u in 25 min. naar de Piazzale Roma. Prijs: € 6 (€ 11 HT). Heenrit (luchthaven-Venetië) tussen 4.08 u en 1.10 u; terugrit (Venetië-luchthaven) tussen 4.35 u en 0.40 u.

ATVO Air Terminal – www.atvo.it. De pendeldienst brengt u naar de Piazzale Roma in 20 min. tijd. Prijs: € 6 (€ 11 HT). Heenrit tussen 7.50 u en 0.20 u; terugrit tussen 5.00 u en 21.00 u.

Taxi – Reken op ongeveer € 40 voor een rit naar de Piazzale Roma.

Motorboten Alilaguna – www.alilaguna.com. Traject per boot

tussen de luchthaven en de stad (verscheidene lijnen en haltes). Prijs: € 15 (€ 27 HT). De '**rossa**' (rood) heeft als haltes Murano, Lido en San Marco (75 min.). De '**blu**' (blauw) verbindt Venetië met de Terminal Crociere in 1.50 uur. Haltes: Murano, Fondamente Nove, Lido, San Zaccaria, San Marco, Zattere en Molino Stucky. De '**arancio**' (oranje) verbindt Venetië met Santa Maria del Giglio in 70 min. Haltes: Madonna dell'Orto, Ferrovia (station), Rialto, Sant'Angelo en Ca' Rezzonico. Koopt u uw kaartjes online, dan liggen de tarieven lager.

Taxiboot – Een pak duurder. Reken minstens € 100. De dienst **Share Venice** (online reservatie) laat toe een taxi te delen met andere passagiers (max. 10 pers.). Prijs: € 19. Inlichtingen op: ☎ 041 52 22 303 - www.sharevenice.com.

VANAF DE LUCHTHAVEN TREVISO

De luchthaven Canova van Treviso ligt op 20 km ten oosten van Venetië. Een ATVO-pendeldienst brengt u in 1.10 uur naar de Piazzale Roma. € 10 (€ 18 HT). Heenrit tussen 7.00 u en 22.35 u; terugrit tussen 5.30 u en 19.30 u. www.atvo.it.

VAPORETTO

Enkele rit – € 7 (60 min. geldig).

ACTV-kaart – 24 uur (€ 20), 48 uur (€ 30), 72 uur (€ 40) of 7 dagen (€ 60) geldig.

Rolling Venice Card – (€ 4), voor jongeren tussen 14-29 jaar, 72 uur (€ 20) geldig. Transport gratis voor kinderen -4 jaar.

🌀 'Openbaar vervoer', blz. 19.

Met de trein

Eindstation is het station **Santa Lucia**, pal aan het Canal Grande, waar ook de *vaporetto*-halte Ferrovia ligt. Kaartjes voor de *vaporetto* zijn te koop aan het ACTV-loket voor het station. Vergeet de kaartjes niet af te stempelen voordat u aan boord gaat!

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

1

Chiesa di Santa Maria Gloriosa dei Frari★★★

Vouwkaart C5 - blz. 67

2

San Marcobasiliek★★★

Vouwkaart E5 - blz. 76

3

Dogepaleis★★★

Vouwkaart E5-6 - blz. 50

4

Galleria dell'Accademia★★★

Vouwkaart C6 - blz. 70

5

Collectie Peggy Guggenheim★★

Vouwkaart D6 - 📍 blz. 73

6

Canal Grande★★★

📍 blz. 34

7

Scuola Dalmata di San Giorgio degli Schiavoni★★★

Vouwkaart F5 - 📍 blz. 82

8

De wijk Ghetto★ (📍 blz. 94) en zijn synagogen★★ (📍 blz. 95)

Vouwkaart C3

9

Het eiland Burano★★

📍 blz. 107

PRAKTISCHE INLICHTINGEN

'Acqua alta'

Het hoogwaterfenomeen *acqua alta* kan zo'n 48 uur vooraf voorspeld worden. Lichtschermen in de stad tonen het waterniveau. Wanneer de kaap van 110 cm overschreden wordt, loeien in de stad 3 tot 4 uur voor hoogwater sirenes op 4 verschillende manieren, afhankelijk van de stand van het water. Wordt de drempel van 110 cm bereikt, dan hoort u een langgerekte toon; bij 120 cm weerklinken twee tonen die elk gedurende 4 en 8 seconden crescendo klinken; bij 130 cm zijn dat 3 tonen die gedurende 4, 4 en 8 seconden crescendo klinken en vanaf 140 cm zijn het er 4. Inlichtingen op www.comune.venezia.it/maree.

Bezichtigingen

TOERISTENPAS

Er bestaan verschillende **toeristenpassen** om de kosten van een verblijf in Venetië te drukken.

Venezia Unica City Pass – www.veneziaunica.it. Deze is er voor volwassenen (€ 39,90) of voor jongeren (6-29 jaar, € 29,90). De kaart is 7 dagen geldig en is te koop in de kantoren van Venezia Unica, de toeristenbureaus en online. Ze geeft toegang tot:

- de Musei Civici veneziani en de musea van het San Marcoplein (🔗 'Museum pass', hieronder);
- de Fondazione Querini Stampalia;
- het Museo Ebraico;
- de 15 kerken van het 'Chorus'-netwerk.

Daarnaast geniet u korting voor:

- de wisselende tentoonstellingen in de Musei Civici;
- de Collection Peggy Guggenheim;
- de Biennale;
- de Fondazione Bevilacqua La Masa;
- het Palazzo Grassi en de Punta della Dogana.

Rolling Venice Card – Voor jongeren 14-29 jaar geeft de Rolling Venice Card (€ 4) recht op kortingen bij zo'n 200 dienstverleners: hotels, jeugdherbergen, campings, openbaar vervoer, universiteitsrestaurants, musea, Biennale en aangesloten handelaars. Ze is te koop op dezelfde plaats als de Venezia Unica City Pass.

Museum Pass – www.visitmuve.it. De Museum Pass (€ 24, verminderd tarief € 18) is te koop aan de loketten van de openbare musea of online en combineert de **Musei Civici veneziani** (Ca' Rezzonico, Palazzo Mocenigo, Casa Goldoni, Ca' Pesaro, Museum voor Glaskunst van Murano, Kantmuseum van Burano en het Natuurhistorisch Museum) en de **musea van de Piazza San Marco** (Dogepaleis, Museo Correr, Museo Archeologico en de Biblioteca Marciana).

Musei di piazza San Marco – Te koop aan de loketten van de openbare musea. Deze pas (€ 16, verminderd tarief € 10) geeft toegang tot de musea van het San Marcoplein (🔗 hierboven).

Chorus Pass – www.chorusvenezia.org. Deze kaart is een jaar geldig en geeft

toegang tot 15 van de meest interessante kerken van Venetië die onder dit netwerk vallen. Prijs: € 10, € 20 voor een familie of € 3 per bezoek.

RONDLEIDINGEN

De vereniging Tu.Ri.Ve. organiseert rondleidingen in verschillende talen, klassiek of ongewoon (Legenden en geesten, Venetiaanse geleerden...). Reserveren kan online op www.turive.it - ☎ 041 24 13 422.

KOOKLESSEN

U kunt uw bezoek aan Venetië combineren met een kennismaking met de Italiaanse keuken. Richt u tot **Enrica Rocca**, Calle San Domenico 568/A - Dorsoduro - ☎ 338 63 43 839 - www.enricarocca.com of tot **The Gritti Epicurean School**, Campo Santa Maria del Giglio 2467 - San Marco - ☎ 041 79 46 11 - www.thegrittiepicureanschool.com.

HELIKOPTERTOCHT

Voor een uitzicht over Venetië en de lagune vanuit de lucht kunt u terecht bij de toeristenbureaus.

Consulaten

België – Fondamenta Foscarini 3464, Dorsoduro - ☎ 041 52 42 944.

Nederland – San Marco 2888 - ☎ 041 52 83 416.

Elektriciteit

De spanning is dezelfde als in België en Nederland (220 V), maar de stopcontacten zien er ietwat anders uit. Als er geen adapter is voorzien in uw hotelkamer of appartement, kunt u die kopen in vrijwel alle elektriciteitswinkels.

Feestdagen

 Goed om te weten – Feriele staat niet voor feestdag, maar betekent 'werkdag'. Feestdagen heten **giorni festivi**.

In Venetië gelden de volgende, al dan niet nationale, feestdagen:

1 januari – Nieuwjaar

6 januari – Driekoningen

Paaszonndag en paasmaandag – *Lunedì dell'Angelo*

25 april – Bevrijdingsdag (1945) en Festa di San Marco (feest van de patroonheilige van de stad)

1 mei – Dag van de Arbeid

2 juni – Festa della Repubblica (nationale feestdag)

NOODNUMMERS

Europees noodnummer: ☎ 112

Medische hulpverlening: ☎ 118

Politie: ☎ 113

Brandweer: ☎ 115

Apotheek met wachtdienst:
☎ 210

Dokter met wachtdienst:
☎ 041 531 44 81

Gevonden voorwerpen:
☎ 041 78 55 31. De gemeente zet maandelijks een lijst online van de gevonden voorwerpen: www.comune.venezia.it.

Verlies bankpas:

Belgische reizigers - alle kaarten:
☎ +32 70 344 344

Nederlandse reizigers - alle creditcards: ☎ +31 88 3855372 (Bankpassen Meldcentrale)

EVENEMENTENKALENDER

Jaarlijkse evenementen

JANUARI

► **Regata delle Befane** – Op 6 januari op het Canal Grande: mannen van rijpe leeftijd nemen het in een roeiwedstrijd tegen elkaar op verkleed als **Befana**, de oude vrouw die tijdens de nacht van Driekoningen cadeautjes uitdeelt aan de kinderen.

FEBRUARI

► **Carnaval** – www.carnevale.venezia.it. Tien dagen voor Aswoensdag: de magie van Venetië! Maskers en weelderige kostuums brengen La Serenissima van weleer opnieuw tot leven.

MAART/APRIL

► **Su e zo per i ponti** – www.suezo.it. Letterlijk 'brug op, brug af': wandelwedstrijd door de *calli* en *campi* van de stad.

► **Festa di San Marco** – Op 25 april schenken alle mannen aan hun geliefde een rode roos die nog niet is ontloken, een *bòcolo* (knop). Gondelwedstrijd op de lagune.

MEI/JUNI

► **Vogalonga** – www.vogalonga.com. 'Roeimarathon' met vertrek in het Bacino di San Marco, een rondje langs de eilanden en terug via het Canal Grande.

HEMELVAART

► **Sensa** – Uitbeelding van het huwelijk tussen Venetië en de zee. Indrukwekkende botenprocessie.

JULI

► **Festa del Redentore** – 3de zondag. Een brug van boten steekt het Canal de la Giudecca over.

SEPTEMBER

► **Mostra Internazionale d'Arte Cinematografica** – www.labiennale.org. Jaarlijks, begin september, in het Lido. Om de voorstellingen bij te wonen biedt u zich de dag zelf, voor het begin van de film aan bij de loketten.

► **Regata Storica** – www.regatastorica.venezia.it. 1ste zondag. Na een

© B. Pefousse/hemis.fr

Historische regatta op het Canal Grande

historische optocht onder aanvoering van de legendarische *Bucintoro* (vanaf 16.00 u) worden er verschillende roeiwedstrijden gehouden op het Canal Grande. Neem tijdig plaats langs het parcours.

- ▶ **Festival Galuppi** – Jaarlijks festival ter nagedachtenis aan Baldassare Galuppi, een componist uit Burano.
- ▶ **Sagra del Pesce in Burano** – De 3de zondag van september: visfeesten, gevolgd door een roeiwedstrijd.

OKTOBER

- ▶ **Venicemarathon** – www.venicemarathon.it. De marathon wordt sinds 1986 georganiseerd. 42,195 km van Stra naar de Chiesa Santa Maria della Salute.

NOVEMBER

- ▶ **Festa della Salute** – Op 21 november. Om het einde van de pestepidemie van 1630 te vieren wordt een brug van boten gevormd tussen La Salute en de andere oever van het Canal Grande zodat de processie naar de basiliek kan trekken.

Biënnale

www.labiennale.org. De Biënnale werd in 1895 ingehuldigd en kent tegenwoordig verschillende disciplines.

Film : 1ste week van sept.

Architectuur: juni-nov., even jaren.

Hedendaagse kunst: juni-nov., oneven jaren.

Hedendaagse muziek: sept.-okt.

Hedendaagse dans: juni.

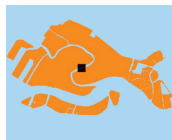
Theater: juli-aug.

Wisselende tentoonstellingen

De belangrijkste musea die wisselende tentoonstellingen organiseren in Venetië zijn: Palazzo Grassi en Punta della Dogana (www.palazzograssi.it), Ca' Corner della Regina (www.fondazioneprada.it), Museo Correr (<http://correr.visitmuve.it>) en, wat betreft de fotografie, het Casa dei Tre Oci op Giudecca (www.treoci.org) en het Palazzo Cavalli Franchetti (www.istitutoveneto.it).

🔍 Meer inlichtingen over het programma vindt u op de respectievelijke websites.

HET CANAL GRANDE ★★★

Venetië lijkt als het ware te verrijzen uit het water, maar is in feite op een heleboel eilandjes gebouwd. Het Canal Grande, de voornaamste verkeersader van de stad, vormt een perfect 'terras' om de palazzi te bewonderen, die glinsterend weerspiegelen in het water van de lagune.

► **Bereikbaarheid:** De vermelde haltes zijn die van *vaporetto*-lijn nr. 1. Reken op 35 à 40 min. voor het traject van het station naar de Punta della Dogana.

Detailkaart blz. 38-39.

► **Aanrader:** De lichtinval op het Canal Grande is het fraaist in de vroege ochtend en aan het begin van de avond. Interessant voor fotografen! U vermijdt zo de grote massa en u kunt postvatten aan de stuurboordzijde van de *vaporetto* of, nog beter, op een van de schaarse zitplaatsen op de voorsteven van de boot.

Het Canal Grande heeft de vorm van een omgekeerde S met de buigpunten ter hoogte van Rialto en Ca' Foscari. Het kanaal is 3,8 km lang, tussen 30 en 70 m breed en gemiddeld 5,5 m diep. Hoewel een tocht over dit kanaal geen 'absolute must' is, vormt een rit met een *vaporetto* wel een fascinerende start voor een verkenningstocht door La Serenissima. De *palazzi* aan het Canal Grande weerspiegelen met hun levendige kleuren en schitterende vergulde versieringen het vrolijke en optimistische karakter van de Venetianen. Nooit kenden zij een donkere periode, ook niet tijdens de middeleeuwen, waarin toch overal elders sobere vestingen moesten worden opgetrokken. Stroomopwaarts van het station ligt de **Piazzale Roma**. Deze busterminal is omgeven door parkeerplaatsen en is alleen maar interessant omdat u hier gemakkelijk op de *vaporetto* kunt stappen die terugvaart richting San Marco/Lido. Via een vierde brug van glas en

staal, de **Ponte 'della Costituzione'** of 'di Calatrava', in 2008 ontworpen door de Spaanse architect Santiago Calatrava, kunnen voetgangers vanaf het plein naar het station lopen.

Ferrovia di Santa Lucia

Vouwkaart B4 – Links, halte *Ferrovia*. Dit station werd de 'dienstingang' genoemd door Gustav von Aschenbach, de ongelukkige held uit *Dood in Venetië* van Thomas Mann. Sinds de bouw in 1860 vormde dit station lang het vertrekpunt voor elke bezoeker van de stad. Het huidige gebouw dateert van 1954.

Palazzo Labia ★★★

Detailkaart blz. 38-39 – Links, tegenover de halte *Riva de Biasio*. Dit stijlvolle pand uit het einde van de 17de eeuw staat een stukje van het Canal Grande af. De gevel is bewerkt met reliëfversieringen op de begane grond

Het Canal Grande is de belangrijkste waterweg van de stad. © Hiroshi Higuchi/GO Stock/GraphicObsession

en heeft Ionische en Korinthische pilasters op de twee bovenverdiepingen. Er zitten balkons aan de grote vensters. De arenden onder het dak zijn het embleem van de familie Labia (🌀 blz. 98).

Fondaco dei Turchi

Detailkaart blz. 38-39 – Rechts, tegenover de halte San Marcuola.

Dit gebouw in Venetiaans-Byzantijnse stijl werd in de 19de eeuw gerestaureerd en herbergt nu het **Natuurhistorisch Museum**★ (🌀 blz. 63). Het oorspronkelijke 13de-eeuwse ontwerp was gebouwd als handelspand, wat nog te zien is aan de opslagplaats ter hoogte van het water. De gevel vormt een heus kantwerk van boogjes en is afgewerkt met sierlijke merlons op de dakrand. Het dankt zijn naam aan de Turkse handelaars die er actief waren van 1621 tot 1828.

Palazzo Vendramin Calergi – Casinò ★

Detailkaart blz. 38-39 – Links, halte San Marcuola.

Dit renaissancepalazzo werd in opdracht van de adellijke familie Loredan gebouwd door architect **Mauro Codussi**, die eraan werkte van 1502 tot 1504. De gekoppelde vensters zijn in composietstijl. Het geheel vormt een magnifiek voorbeeld van de herinterpretatie van de Byzantijnse en gotische bouwstijl. In 1946 werd het pand overgedragen aan de stad, die er het **Casinò Municipale** in onderbracht. **Richard Wagner** woonde er in 1882 en overleed hier totaal onverwacht op 13 februari 1883. In de vertrekken waar de meester verbleef werd intussen het

Museo Wagner ondergebracht. *Enkel te bezichtigen na afspraak, di. en za. om 10.30 u, do. om 14.30 u - ☎ 041 27 60 407 - arvv@libero.it.*

Ca' Pesaro ★★★

Detailkaart blz. 38-39 – Rechts, halte San Stae.

De bouw van dit palazzo werd gestart door **Baldassare Longhena** (1598-1682) en na diens dood voltooid door **Antonio Gaspari** (ca. 1670-ca. 1730). De begane grond met diamantkopversiering is onderaan afgewerkt met leeuwenkoppen. Op de tweede en de derde verdieping zitten grote rondboogvensters met een balkon, gescheiden door zuilen. Tegenwoordig zijn hier het **Museo d'Arte Orientale** en de **Galleria Internazionale d'Arte Moderna** gevestigd (🌀 blz. 62).

Ca' Corner della Regina

Detailkaart blz. 38-39 – Rechts, halte San Stae.

Het originele gotische paleis was het geboortehuis van de koningin van Cyprus, **Caterina Cornaro**. Het huidige gebouw (1724-1728) is van de hand van Domenico Rossi en steunt op een etage met reliëfversieringen. Het paleis is nu de zetel van de **Fondazione Prada** en organiseert wisselende tentoonstellingen van hedendaagse kunst. www.fondazioneprada.org.

Ca' d'Oro ★★★

Detailkaart blz. 38-39 – Links, halte Ca' d'Oro.

Dankzij een lange restauratie die klaar was in 1995 hervond de gevel van dit

prachtige laatgotische *palazzo* al zijn pracht en praal van weleer (hoewel de oorspronkelijke verguldsels aangebracht bij de bouw in de 15de eeuw zijn verdwenen). De arcaden vlak boven het waterniveau herinneren aan de dubbele woon- en opslagfunctie. De twee loggia's op de bovenste verdiepingen worden 'afgesloten' door gekoppelde ramen met gekruiste bogen en vierpasmotieven. Vreemd genoeg zit de opening niet in het midden. Het *palazzo* herbergt de kunstcollectie van zijn laatste eigenaar, baron **Giorgio Franchetti** (📍 blz. 92).

Pescheria

Detailkaart blz. 38-39 – Rechts, halte *Rialto Mercato*.

Nog elke ochtend (*dag. behalve zo. en ma. 8.00-12.00 u*) worden de arcaden van dit neogotische bouwwerk, dat dateert uit het begin van de 20ste eeuw, ingenomen door de stalletjes van de **vismarkt** (📍 blz. 62).

Fabbriche Nuove

Detailkaart blz. 38-39 – Rechts, halte *Rialto Mercato*.

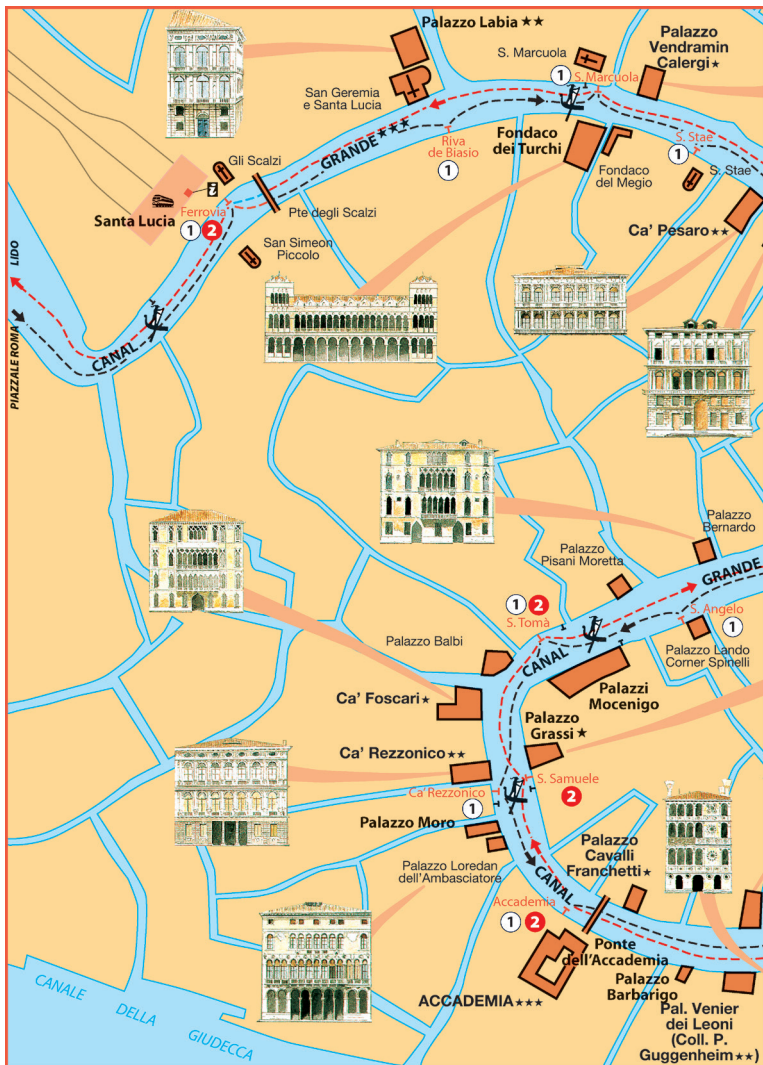
De lange en monotone **Nieuwe Fabrieken**, een ontwerp van **Jacopo Sansovino** (1486-1570), liggen in de bocht van het Canal Grande. Onder de arcaden met reliëfversieringen werd de koopwaar opgeslagen en in het bovenste gedeelte was de handelsrechtbank gevestigd. Op wekdagen brengen groentekwekers hier hun producten aan de man (📍 blz. 62).

HET DAGELIJKSE LEVEN OP EN LANGS HET CANAL GRANDE

Het Canal Grande betovert niet alleen vanwege de prachtige paleizen die langs het water staan, maar ook door het leven dat zich hier afspeelt. Nergens anders is het zo duidelijk dat Venetië een stad is die in het water werd gebouwd en van het water leeft: de bedrijvigheid bereikt haar hoogtepunt ter hoogte van de Rialtobrug, midden in de stad, waar 'vaporetti', 'traghetti', taxi's en privévaartuigen kriskras door elkaar varen.

Maar wie voorbij de toeristische drukte kijkt, ontwaart hier en daar ook arbeiders die genieten van de zon op hun schuiten vol kalkpuin, ambachtslieden op weg naar hun werkplaats, vuilnisophalers die hun 'vuilnisgondels' starten, Venetianen die verhuizen, politiemannen die het verkeer regelen, brandweermannen die zich in allerijl een weg banen tussen de boten en heel soms ook een berafenisstoet!

Wanneer de nacht valt en de rust terugkeert, is het schouwspel al even betoverend: de paleizen die binnen verlicht zijn geven hun geheimen prijs en tonen hun mooie muurschilderingen en vergulde ornamenten aan iedereen die de moeite neemt door de gotische ramen naar binnen te gluren... Net als in een film kunt u ook hier maar vermoeden welke gloriemomenten en drama's zich hier afgespeeld hebben.

UIT ETEN

Onderstaande adresjes vindt u terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van de omslag (of de detailkaart van de wijk): zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1).

San Marco

Detailkaart van de wijk blz. 56-57

Let op voor de toeristische adresjes waar de menukaarten in acht talen zijn opgesteld. Wilt u goedkoop eten, kies voor de *cichéti*, waar u 's middags en 's avonds (tussen 18.00 u en 19.00 u) terecht kunt voor een lekkere maaltijd voor minder dan € 20.

MINDER DAN € 25

32 Cavatappi – *Campo della Guerra 525 - halte: Rialto - ☎ 041 29 60 252 - ma. gesl.* Dagschotels en *cichéti* geserveerd in een kleine wijnbar, ver van de vele toeristenvallen van het San Marcoplein. Alleen al de naam ('kurkentrekker') brengt hulde aan de wijn.

33 Osteria da Carla – *Corte Contarina - Frezzeria - halte: Vallaresso - ☎ 041 52 37 855 - zo. gesl.* Een piepleine zaak naast het San Marcoplein waar het aangenaam zitten is om te proeven van de *cichéti* of de *tramezzini* vergezeld van een onontkoombare *ombra* wijn. In het restaurant zijn de gerechten lekker, maar duurder.

TUSSEN € 25 EN € 50

3 Acqua Pazza – *Campo Sant'Angelo 3808/10 - halte: Sant'Angelo - ☎ 041 277 06 88 - www.venice*

acquapazza.com - ma. gesl. Een groot terras en het allerlekkerste uit de Amalfitaanse keuken: vissoep, kreeft en verse tonijn. De *pizze* zijn echt verrukkelijk, vooral die met rucola, kerstomaatjes en schilfers *grana padano*.

34 Al Bacareto – *San Samuele 3447 - halte: San Samuele - ☎ 041 52 89 336 - www.osteriaalbacareto.it - zo. gesl.* Restaurant met Venetiaanse specialiteiten, van *sarde in saòr* tot *fegato over baccalà mantecato*. U kunt zich ook beperken tot de *cichéti* die u aan de bar eet vergezeld van een glas huiswijn.

35 Ai Mercanti – *Calle dei Fuseri 4346/A - halte: Rialto - ☎ 041 52 38 269 - www.aimercanti.it - zo. en ma. middag gesl.* Op een rustig pleintje op een steenworp afstand van de Scala del Bovolo. Hedendaags adresje met Venetiaanse gerechten in een nieuw jasje.

MEER DAN € 50

36 Bistrot de Venise – *Calle dei Fabbri - halte: Rialto - ☎ 041 52 36 651 - www.bistrotdevenise.com.* Een trendy bistro-zaal en een elegante bar in zink. De chef is gepassioneerd door de Venetiaanse keuken van weleer en serveert enkele heuse klassiekers zoals *bisato de vale*, paling in de oven met sinaasappel en wijn, kaneel en laurier. Uitstekende wijnkaart.

San Polo

Detailkaart van de wijk blz. 64-65

Rond de Rialtomarkt liggen tal van kleine wijnbars en bistro's waar u, net als de Venetianen, kunt proeven van de

In Bistrot de Venise kunt u de echte Venetiaanse gerechten proeven.

cichèti, vergezeld van een *ombra* wijn. Zie ook onze selectie blz. 122.

MINDER DAN € 25

1 Rosticceria San Bartolomeo – *Calle della Bissa 5424 – Sestiere San Marco* - halte: Rialto - ☎ 041 52 23 569 - zo. en ma. namiddag *gesl.* Een heerlijk Venetiaans adresje voor een snelle hap, lekker en tegelijk goedkoop. Het is er altijd druk. Wanneer alle tafeltjes bezet zijn kunt u plaatsnemen op een krukje.

2 Ai Rusteghi – *Corte del Tintor 5513 - Sestiere San Marco* - halte: Rialto - ☎ 041 52 32 205 - zo. *gesl.* Dit Italiaanse fastfoodrestaurant serveert eenvoudige en meer gesofisticeerde *panini* voor een zacht prijsje. Truffelcrème, pancetta, artisjokken uit Livorno of seizoensgroenten... Ook bekend om zijn wijnen die u per glas kunt bestellen.

37 Al Mercà – *Campo Bella Vienna 213* - halte: Rialto Mercato - ☎ 346 83 40 660. Een ideale plek om zich op-entop Venetiaan te voelen. Bestel een glas wijn in de piepkleine bar aan de *campo*, kies uit de verschillende *panini* en geniet van het gezelschap van de Venetianen die hier even een pauze nemen alvorens terug te keren naar kantoor. Een prachtige ervaring!

38 Bancogiro – *Campo San Giacomo 122* - halte: Rialto Mercato - ☎ 041 523 20 61 - www.osteriabanco.giro.it - ma. *gesl.* Een van de beste wijnbars in La Serenissima en een van de creatiefste adresjes in de keuken. Naast de onvermijdelijke Spritz serveert deze zaak ongeveer 300 cru's. Heerlijk als begeleiding bij rauwe sint-jakobsschelpen met raketsla en veenbessen of bij verse boleten met Parmezaanse kaas.

DE LAGUNE

Een kwetsbaar milieu

De Lagune van Venetië wordt van het open water van de Adriatische Zee gescheiden door een smalle zandstrook van 'lidi' en vormt een kwetsbaar en onstabiel natuurlijk milieu. De lagune strekt zich uit over 550 km² en ontstond in het postglaciale tijdperk tussen Ravenna en Aquileia, aan de samenvloeiing van de rivieren uit de Alpen en de Apennijnen. Door de inwerking van de getijden, stormen en verzanding is het lagunemilieu bijzonder kwetsbaar.

142

HET LAGUNELANDSCHAP

De zee vormt enerzijds een bedreiging voor dat kwetsbare evenwicht, maar zorgt anderzijds voor de verversing van het water door het spel van de getijden. Het zeewater dringt binnen via drie geulen of **havenmonden**: die van het Lido, van Malamocco en van Chioggia, allemaal in de 19de en 20ste eeuw uitgerust met dijken. De grote bewoonde **eilanden** en de kleinere onbewoonde zijn samen goed voor zo'n 4000 ha; de overige 40.000 ha bestaat uit water. Het water is niet heel diep (doorgaans niet dieper dan 1 à 2 m, met een maximale diepte van 8 à 10 m). Bij laagtij is het niet ongevoelbaar dat in de grote lagunevlakten de bodem zichtbaar wordt.

Toch is de lagune geen waterplas: ze bestaat in feite uit een ingewikkeld netwerk van **kanalen**. De geulen die geopend zijn voor de scheepvaart staan

aangeduid met **bricole** (houten palen die in een bundel zijn samengebonden). Het aantal, de kleur en de vorm van die palen variëren volgens een uiterst nauwkeurig bebakeningssysteem. De diepte van de kanalen neemt toe in de omgeving van de toegangsgoulen. Hoe verder van zee en hoe dieper in de lagune, hoe minder kanalen: ze worden dan piepklein en kronkelen tussen de *barène* door, zandbanken die nauwelijks boven het wateroppervlak komen. In dit stadium worden de kanalen **ghebi** genoemd. Uiteindelijk eindigen ze in de *chiari*, bekkens vol brak water.

EEN GEVOELIG EVENWICHT

De lagune vormt een gevoelig systeem in 'evenwicht': enerzijds is er de toenemende verzanding door aangevoerd materiaal uit de rivieren en anderzijds is er de oprukkende zee wanneer er net onvoldoende sediment wordt aangevoerd. De lagune moet het opnemen tegen de stijgende zeespiegel als gevolg van de opwarming van de aarde en een algemene grondverzakking door de vele putten die in de 20ste eeuw werden gegraven. De *barène* zijn onontbeerlijk voor het behoud van het ecosysteem, ze vangen het sediment op en houden de zee tegen, maar door het uitdreggen van de kanalen en de beweging van het water verdwijnen de zandbanken beetje bij beetje.

EEN ALARMEREND 'ACQUA ALTA'

Het zogenaamde **acqua alta** of hoogwater, dat gewoonlijk voorkomt tussen september en april, doet zich

voor wanneer het tij een peil van 1,10 m bereikt of overschrijdt (terwijl een gemiddeld tij van 70 cm al genoeg is om het San Marcoplein onder water te zetten; met nog 30 cm meer staan ook de straten blank). In 1966, toen heel Noord-Italië getroffen werd door overstromingen vanwege de zware regenval, bereikte dat **acqua alta** een wel heel cruciaal peil: de getijmeter van Punta de la Salute noteerde toen een peil van 1,94 m. Uit die tijd stammen ook de pessimistische voorspellingen over de toekomst van de stad. *Zie ook blz. 16.*

Een lagune in gevaar

ZORGWEKKENDE VERVUILING

Tijdens het terugvloeien wordt het water nog maar gedeeltelijk ververst, wat leidt tot de ophoping van vervuilende afvalstoffen. Dat fenomeen verergerde in de loop van de 20ste eeuw door de giftige 'geschenken' van de industriegebieden van Mestre en Porto Marghera en hun vloot olietankers. Tussen 1950 en 1970 werden enorme hoeveelheden industrieel afval in de lagune geloosd, waardoor flora en fauna vernield werden en reuzenalgen de lagune veroverden. Ook de waterplanten waarvan de wortels de bodem indringen en stabiliseren, werden aangetast. Een aanpak van het probleem stroomopwaarts heeft deze impact weliswaar verminderd, maar door het toenemende verkeer in de lagune stijgt de hoeveelheid koolwaterstof.

STRIJD TEGEN DE 'GRANDI NAVI'

De aanleg van kanalen met grote diepte, ware 'maritieme autobanen'

voor olietankers en cruiseschepen, zorgt ervoor dat het zeewater gemakkelijker de lagune binnendringt en het ecosysteem uit evenwicht brengt. Jaarlijks meren er in Venetië meer dan 300 cruiseschepen aan en de inwoners kunnen deze drijvende huizen maar moeilijk aanvaarden in het Bacino di San Marco. De druk van het water op de funderingen van de stad en de vervuiling door de motoren geven aanleiding tot enige ongerustheid.

VENETIË REDDEN VAN HET WATER

In 1973 maakte de Italiaanse staat het behoud van de stad tot een 'kwestie van nationaal belang'. Sindsdien werden heel wat maatregelen getroffen: de kustlijn van Cavallino werd hersteld, de duinen bij Chioggia versterkt en de *barène* opgehoogd. Het draineren van de kanalen werd aangevuld met het weghalen van de algen. Om de strijd aan te gaan tegen het hoogtij werd een beweegbare constructie aangebracht op de drie havenmonden. Dat systeem werd **MOSE** (*Modulo Sperimentale Elettromeccanico*) gedoopt, naar de profeet Mozes, die ook uit het water werd gered. Eind 2001 werd gestart met de uitvoering van het project. Er kwam echter snel kritiek vanwege de kostprijs en de ecologische minpunten. In 2014 was 80 % van de werken voltooid en ondanks enkele corruptieschandalen die aan de bouw verbonden zijn, zou MOSE in 2016 moeten afgewerkt zijn om in 2017 in gebruik genomen te worden. *Meer info op www.mosevenezia.it.*

Vertaling	Valérie Maes
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Corbis
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Venise Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Aude Gandiol, Catherine Guegan (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Nadia Bosques, Lucie Dejouhanet, Maura Marca, Pierre Plantier, Jean-Claude Renard, Therese Rocher, Erica Zane
Cartografie	Michele Cana, Isabelle Delouvy, Geraldine Deplante, Thierry Lemasson Stadskaarten: © MICHELIN en © 2006-2014 TomTom. All rights reserved. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.
Met dank aan	Didier Broussard, Marie Bertin
QR Code	QR Code is een gedeponereerd merk van Denso Wave Incorporated

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2016

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Papiermolen 14-24 3994 DK Houten degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2016/45/431 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-3121-7